

**МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра цивільного та господарського права і процесу**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор МГУ

к.ю.н., доцент Громовенко К.В.

«30» 09 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АСПЕКТИ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ»**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь **08- Право**

(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальності **081- Право**

(шифр і назва спеціальності)

Назви освітньо-наукових програм: **Право**

Інститут права, економіки та міжнародних відносин

(назва інституту, факультету)

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти **доктор філософії (PhD)**

**ОДЕСА
2020 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Аспекти договірних відносин у сімейному праві» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальностями: **081 – Право**
 « »   2020 року. – 17с.

Розробник:

Кізлова О.С., доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного та господарського права і процесу Міжнародного гуманітарного університету.

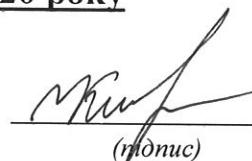

/Кізлова О.С./
 (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 року

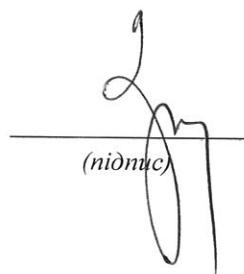
Завідувач кафедри
 д.ю.н., професор

/Кізлова О.С./
 (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2020 р.

Гарант освітньо-наукової програми
 д.ю.н., професор.

/Крижановський А.Ф./
 (прізвище та ініціали)

«30» серпня 2020 р.

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету

Протокол № 1 від «30» вересня 2020 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-науковий рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 08 Право	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		6-й	6-й
Тижневих годин	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	26 год.	6 год.
- для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи – 22;		Практичні, семінарські	
- для заочної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи – 42		24 год.	4 год.
		Лабораторні	
		немає	
		Самостійна робота	
		130 год.	170 год.
		Індивідуальні завдання:	
	Вид контролю: залік		

Мета. Навчальна дисципліна «Аспекти договірних відносин у сімейному праві» має забезпечити оволодіння особами, які навчаються на освітньо-науковій програмі доктора філософії за спеціальностями: 081 - Право, 293 - Міжнародне право, знаннями та уміннями у сфері створення правових актів.

Вивчення дисципліни «Аспекти договірних відносин у сімейному праві» це набуття здобувачами не лише відповідного рівня юридичного мислення, аналізу але й формування їх професійної ментальності та належної правової культури, отримання більш глибоких правових знань в сфері приватно-правових відносин, а також закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту законних прав та інтересів учасників цивільних правовідносин. Основна задача курсу сформувати у здобувачів розуміння і вміння орієнтуватися у законодавчій базі; навчити здобувачів професійно, грамотно і адекватно застосовувати чинне законодавство; сформувати у них необхідні організаційні та вольові навички щодо впливу засобами правового характеру на регулювання зазначених відносин.

Мова навчання українська.

Статус навчальної дисципліни – вибіркова навчальна дисципліна.

2. Вимоги до результатів навчання та компетенції, які планується сформувати

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК-1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницької діяльності.
- ФК-2. Здатність до застосування концептуальних та методологічних знань в науково-дослідній роботі та предметній сфері наукових досліджень.
- ФК-3. Здатність до вирішення наукових проблем та завдань у сфері дослідження.
- ФК-5. Здатність планувати та організувати дослідницьку діяльність.
- ФК-7. Здатність формувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.
- ФК-8. Здатність до критичного аналізу досліджень різних науковців з предметної сфери наукового пошуку.
- ФК-10. Здатність використовувати прийоми системного аналізу результатів досліджень.
- ФК-11. Здатність застосовувати методи збирання інформації та методи кількісної обробки даних.
- ФК-12. Здатність до генерування ідей та створення нових знань у сфері дослідження.
- ФК-13. Здатність до проведення досліджень на глобальному рівні з використанням іноземних наукових джерел та бібліографічних баз.
- ФК-14. Здатність до розроблення методичних рекомендацій щодо впровадження результатів наукових досліджень.
- ФК-16. Здатність до дотримання принципів наукової етики та академічної добросередовища.
- ФК-17. Здатність до ділового спілкування у науковому та освітньому середовищі.
- ФК-19. Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).

Навчальна дисципліна забезпечує досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

- ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.
- ПРН-2. Розуміти науково-практичний зміст та тенденції розвитку сучасних держави і права.
- ПРН-3. Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень.
- ПРН-8. Здійснювати моніторинг науково-практичних проблем у професійній галузі з використанням методів збирання інформації (спостереження, аналіз документації, опитування, тестування та ін.) і методів кількісної та якісної обробки даних (математичні, статистичні та ін.).
- ПРН-9. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-10. Організовувати, планувати та виконувати наукові дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-11. Застосовувати новітні інформаційні технології у проведенні наукових досліджень.
- ПРН-12. Виявляти, аналізувати, протиставляти теоретичні та практичні дослідження різних науковців з предметної сфери наукового дослідження для обґрунтування власних висновків та пропозицій.
- ПРН-13. Здійснювати комплексний аналіз для оцінки сучасного стану предметної сфери наукового дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-14. Переосмислювати наявне та створювати нове цілісне уявлення, пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.
- ПРН-17. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.

- ПРН-21. Використовувати творчий підхід до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).
- ПРН-22. Володіти та використовувати сучасні інформаційні технології при проведенні наукових досліджень.
- ПРН-27. Знати закономірності та тенденції розвитку цивільного права, сімейного права, цивільного процесу, міжнародного приватного права.
- ПРН-28. Знати доктрину та правові засади регулювання приватно-правових відносин в ЄС.

Очікувані результати навчання (компетентності освітньої складової)

В результаті вивчення дисципліни аспіранти мають:

знати:

- проблеми договірного регулювання сімейних відносин на сучасному етапі;
- правову природу та особливості договорів в сімейному праві України;
- значну увагу приділяти питанням класифікації сімейно-правових договорів та їх відмежування від суміжних конструкцій в сімейному праві України;
- що врегулювання сімейних відносин на договірних засадах в умовах сьогодення є одним із принципів сімейного законодавства та важливих характеристик методу сімейно-правового регулювання;
- було впроваджено новій термін «сімейний» договір для позначення однорідної групи договорів у сфері сімейних правовідносин У новітніх підручниках з сімейного права з'явилися підрозділи щодо договірного сімейного права, договору як джерела сімейного права;
- сімейно-правовий договір є приватноправовим актом, що укладається з метою врегулювання сімейних відносин між членами сім'ї;
- визначення місця договору в механізмі правового регулювання сімейних відносин, надання науково обґрунтованих рекомендацій щодо застосування норм сімейного законодавства;
- визначення найбільш значущих теоретичних і практичних проблем, які стосуються договірного регулювання відносин подружжя, а також вироблення науково обґрунтованих практичних рекомендацій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у цій сфері.
- категоріальний апарат навчальної дисципліни, що забезпечить можливість критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та традиційних ідей і положень у сфері договірних відносин;
- проблематику сучасних держав, що встановлюють нові вимоги до суб'єктів договірних відносин у сімейному праві.
- нормативно-правовий матеріал з питань договірних відносин, оцінки якості, ефективності та тенденцій розвитку;

уміти:

- визначити співвідношення ролі законного та договірного правового регулювання майнових відносин подружжя на сучасному етапі;
- проаналізувати значення договору подружжя як засобу індивідуального правового регулювання;
- з'ясувати місце договорів подружжя у загальній системі договорів;
- дослідити питання щодо відносин подружжя як об'єкта правового впливу;
- визначити межі здійснення договірного регулювання майнових відносин подружжя;
- надати визначення поняттю „договори подружжя”;
- класифіковати договори подружжя;
- встановити перелік об'єктів, що підпадають під категорію „майно” у сімейному законодавстві;

- дослідити особливості об'єктів, що входять до складу майна подружжя (спільногого та роздільного);
- визначити поняття, зміст, істотні умови, порядок укладення та виконання, наслідки порушення договорів подружжя, спрямованих на встановлення і зміну правового режиму майна подружжя, а також встановлення порядку користування майном;
- розробити науково обґрунтовані рекомендації із застосування новітнього сімейного законодавства, а також надати пропозиції щодо вдосконалення окремих нормативно-правових приписів у частині, яка стосується досліджуваної проблеми.
- переосмислювати наявні та створені нові цілісні знання та/або професійні практики у предметній сфері договірних відносин;
- виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою, з питань створення письмових правових актів;
- продемонструвати найбільш передові концептуальні та методологічні знання і розуміння: у сімейному праві України, основні поняття, принципи, нормативи, процедури із урахуванням особливостей їх формування та виразу у письмових правових актах;
- досліджувати та синтезувати актуальні проблеми у сімейному праві та створювати концептуально-методологічні підходи щодо їх вирішення з досягненням відповідних наукових результатів;
- продемонструвати найбільш передові концептуальні та методологічні знання і розуміння у сімейному праві;
- досліджувати та синтезувати актуальні проблеми у сімейному праві, та створювати концептуально-методологічні підходи щодо їх вирішення з досягненням відповідних наукових результатів в аспекті сімейного права;
- здійснювати пошук інформації в різних джерелах юридичної науки і практики для розв'язання задач процесу договірних відносин;
- здійснювати системний, науковий аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства, судової практики, особливостей організації юридичної діяльності та визначати тенденції їх розвитку, задля належного обґрунтування теоретичних положень приписами чинного законодавства в сфері сімейного права;
- складати договори та проводити договірну роботу. Складати різні види заяв і звернень, у тому числі відповіді на такі звернення;
- створювати електронні документи та провадити роботу з електронного документообігу;

аналізувати:

- особливості правового регулювання договірних відносин в Україні, основних понять, принципів, нормативів, процедур із урахуванням характеру їх формування та підстав застосування, функціональної спрямованості та змісту системи сучасного законодавства (теорії формування та практичної реалізації законодавства, законності, правопорядку).

оцінювати:

- результати попередніх наукових досліджень у сфері власного дослідження; актуальність та практичну значущість результатів власного дослідження; аргументи на користь власної наукової позиції та проти неї.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сімейне законодавство України

1. Загальні положення сімейного законодавства
2. Сімейний кодекс України - основне джерело сімейного законодавства України
3. Закони та інші нормативно-правові акти в системі сімейного законодавства
4. Цивільний кодекс України в системі сімейного законодавства
5. Договір як джерело сімейно-правових норм
6. Міжнародні договори в системі сімейного законодавства України

Тема 2. Види сімейних відносин

1. Визначення правового режиму наявного майна подружжя (фактичного подружжя), об'єднання, поділ (виділ), встановлення порядку користування спільним та роздільним майном ;
2. Утримання одним із подружжя іншого, а також щодо утримання батьками дітей;
3. Виховання батьками дітей, в тому числі визначення місця проживання дітей;
4. Визначення правового режиму наявного та майбутнього майна подружжя, встановлення порядку користування ним, визначення умов та порядку утримання майбутніх дітей.

Тема 3. Договір як регулятор сімейних відносин

1. Поняття й передумови договірного регулювання сімейних відносин в Україні
2. Система договорів в сімейному праві

Тема 4. Законний правовий режим майна подружжя

1. Поняття права власності подружжя
2. Розвиток законодавства про право власності подружжя
3. Право подружжя на спільне майно
4. Роздільна власність подружжя
5. Поділ майна подружжя

Тема 5. Теоретичні засади договірного регулювання майнових відносин подружжя

1. Поняття та система договорів подружжя
2. Майно як об'єкт договорів подружжя
3. Сутність та значення договірного регулювання майнових відносин подружжя
4. Договори про визначення порядку користування майном

Тема 6. Договори, що тягнуть за собою виникнення договірного режиму майна подружжя

1. Договір про відчуження одним із подружжя на користь другого з подружжя своєї частки у праві спільної сумісної власності;
2. Договір про порядок користування спільним та роздільним майном подружжя;
3. Договір про поділ спільного майна подружжя;
4. Договір про виділ частки нерухомого майна одного з подружжя зі складу усього майна.

Тема 7. Види договорів, які пов'язані з утриманням

1. Договір подружжя про надання утримання;
2. Договір подружжя про припинення права на аліменти у зв'язку з набуттям права власності на нерухомість або одержанням одноразової грошової виплати;
3. Договір про сплату аліментів на дитину;

4. Договір про припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно;
5. Договір дружини та чоловіка, що укладається при розірванні шлюбу, про те, яку матеріальну участь у забезпеченні життя їхніх дітей братиме той з батьків, хто буде проживати окремо.

Тема 8. Група договорів батьків про виховання дітей

1. Договір щодо здійснення батьками батьківських прав та виконання обов'язків;
2. Договір дружини та чоловіка, що укладається при розірванні шлюбу, про те, з ким із них після розірвання шлюбу будуть проживати діти, яку немайнову участь у забезпеченні їхнього життя братиме той з батьків, хто буде проживати окремо.

Тема 9. Особливості сімейно-правового договору

1. Сімейно-правовий договір, як приватноправовий акт, спрямований на набуття, зміну або припинення майнових та/або особистих немайнових сімейних прав та обов'язків;
2. Сімейно-правовий договір, як спеціальний суб'єктний склад;
3. безпосередня пов'язаність договірного регулювання сімейних правовідносин із родинним (сімейним) статусом фізичної особи та реалізації її конституційного права на сім'ю;
4. Особисто-довірчий характер відносин, що регулюються сімейно-правовим договором;
5. Використання сімейно-правового договору у сімейній сфері. Мета суб'єктів – саморегулювання відносин, заснованих на шлюбі, родинності, усиновленні, а також відносин, що виникають з факту створення сім'ї на інших правових підставах.

Тема 10. Сімейно-правові договори за предметом регулювання

1. Договори про встановлення договірного режиму майна подружжя;
2. Аліментні договори;
3. Договори про виховання дітей;
4. Шлюбні договори.

Тема 11. Шлюб

1. Поняття шлюбу
2. Порядок укладення шлюбу
3. Підстави і порядок визнання шлюбу недійсним
4. Санакція шлюбу
5. Правові наслідки визнання шлюбу недійсним

Тема 12. Шлюбний договір як комплексний договір подружжя

1. Шлюбний договір як регулятор майнових відносин між подружжям
2. Основні історичні етапи розвитку шлюбного договору
3. Поняття шлюбного договору, його сутність та місце в системі майнових договорів подружжя
4. Укладення та зміст шлюбного договору.

Тема 13. Сімейно-правові договори в судовій практиці України

1. Проблеми договірного регулювання сімейних правовідносин в Україні
2. Теоретико-правовий аналіз основних категорій судових справ, що стосується порядку укладення, зміни та розірвання сімейно-правових договорів
3. Визначення правочинів у сімейній сфері недійсними.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	п	л	інд	с.р.		лек	п	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ												
Тема 1. Сімейне законодавство України	12	2					10	16	2			14
Тема 2. Види сімейних відносин	14	2	2				10	17	2	2		13
Тема 3. Договір як регулятор сімейних відносин	14	2	2				10	17	2	2		13
Тема 4. Законний правовий режим майна подружжя	14	2	2				10	13				13
Тема 5. Теоретичні засади договірного регулювання майнових відносин подружжя	14	2	2				10	13				13
Тема 6. Договори, що тягнуть за собою виникнення договірного режиму майна подружжя	14	2	2				10	13				13
Тема 7. Види договорів, які пов'язані з утриманням	14	2	2				10	13				13
Тема 8. Група договорів батьків про виховання дітей	14	2	2				10	13				13
Тема 9. Особливості сімейно-правового договору	14	2	2				10	13				13
Тема 10. Сімейно-правові договори за предметом регулювання	14	2	2				10	13				13
Тема 11. Шлюб	14	2	2				10	13				13
Тема 12. Шлюбний договір як комплексний договір подружжя	14	2	2				10	13				13
Тема 13. Сімейно-правові договори в судовій практиці України	14	2	2				10	13				13
Разом	180	26	24				130	180	6	4		170

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1	Тема 2. Види сімейних відносин 1. Визначення правового режиму наявного майна подружжя (фактичного подружжя), об'єднання, поділ (виділ), встановлення порядку користування спільним та роздільним майном ; 2. Утримання одним із подружжя іншого, а також щодо утримання батьками дітей; 3. Виховання батьками дітей, в тому числі визначення місця проживання дітей; 4. Визначення правового режиму наявного та майбутнього майна подружжя, встановлення порядку користування ним, визначення умов та порядку утримання майбутніх дітей.	2/2
2	Тема 3. Договір як регулятор сімейних відносин 1. Поняття й передумови договірного регулювання сімейних відносин в Україні 2. Система договорів в сімейному праві	2/2
3	Тема 4. Законний правовий режим майна подружжя 1. Поняття права власності подружжя 2. Розвиток законодавства про право власності подружжя 3. Право подружжя на спільне майно 4. Роздільна власність подружжя 5. Поділ майна подружжя	2 / -
4	Тема 5. Теоретичні засади договірного регулювання майнових відносин подружжя 1. Поняття та система договорів подружжя 2. Майно як об'єкт договорів подружжя 3. Сутність та значення договірного регулювання майнових відносин подружжя 4. Договори про визначення порядку користування майном	2 / -
5	Тема 6. Договори, що тягнуть за собою виникнення договірного режиму майна подружжя 1. Договір про відчуження одним із подружжя на користь другого з подружжя своєї частки у праві спільній сумісної власності; 2. Договір про порядок користування спільним та роздільним майном подружжя; 3. Договір про поділ спільного майна подружжя; 4. Договір про виділ частки нерухомого майна одного з подружжя зі складу усього майна.	2 / -
6	Тема 7. Види договорів, які пов'язані з утриманням 1. Договір подружжя про надання утримання; 2. Договір подружжя про припинення права на аліменти у зв'язку з набуттям права власності на нерухомість або одержанням одноразової грошової виплати; 3. Договір про сплату аліментів на дитину; 4. Договір про припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно; 5. Договір дружини та чоловіка, що укладається при розірванні шлюбу, про те, яку матеріальну участь у забезпеченні життя їхніх дітей братиме той з батьків, хто буде проживати окремо	2 / -
7	Тема 8. Група договорів батьків про виховання дітей 1. Договір щодо здійснення батьками батьківських прав та виконання обов'язків; 2. Договір дружини та чоловіка, що укладається при розірванні шлюбу, про те, з ким із них після розірвання шлюбу будуть проживати діти, яку немайнову участь у забезпеченні їхнього життя братиме той з батьків, хто буде проживати окремо.	2 / -
8	Тема 9. Особливості сімейно-правового договору 1. Сімейно-правовий договір, як приватноправовий акт, спрямований на набуття, зміну або припинення майнових та/або особистих немайнових сімейних прав	2 / -

	та обов'язків;	
2.	Сімейно-правовий договір, як спеціальний суб'єктний склад;	
3.	безпосередня пов'язаність договірного регулювання сімейних правовідносин із родинним (сімейним) статусом фізичної особи та реалізації її конституційного права на сім'ю;	
4.	Особисто-довірчий характер відносин, що регулюються сімейно-правовим договором;	
5.	Використання сімейно-правового договору у сімейній сфері.	
9	Тема 10. Сімейно-правові договори за предметом регулювання	2 / -
	1. Договори про встановлення договірного режиму майна подружжя;	
	2. Аліментні договори;	
	3. Договори про виховання дітей;	
	4. Шлюбні договори.	
10	Тема 11. Шлюб	2 / -
	1. Поняття шлюбу	
	2. Порядок укладення шлюбу	
	3. Підстави і порядок визнання шлюбу недійсним	
	4. Санакція шлюбу	
	5. Правові наслідки визнання шлюбу недійсним	
	6. Особливості застосування електронного документу органами влади в Україні.	
11	Тема 12. Шлюбний договір як комплексний договір подружжя	2 / -
	1. Шлюбний договір як регулятор майнових відносин між подружжям	
	2. Основні історичні етапи розвитку шлюбного договору	
	3. Поняття шлюбного договору, його сутність та місце в системі майнових договорів подружжя	
	4. Укладення та зміст шлюбного договору.	
12	Тема 13. Сімейно-правові договори в судовій практиці України	2 / -
	1. Проблеми договірного регулювання сімейних правовідносин в Україні	
	2. Теоретико-правовий аналіз основних категорій судових справ, що стосується порядку укладення, зміни та розірвання сімейно-правових договорів	
	3. Визначення правочинів у сімейній сфері недійсними.	
	Разом	24 / 4

6. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення заліку.

Питання зожної теми, які треба розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1	Тема 1. Сімейне законодавство України	10/14
	1. Загальні положення сімейного законодавства	
	2. Сімейний кодекс України - основне джерело сімейного законодавства України	
	3. Закони та інші нормативно-правові акти в системі сімейного законодавства	
	4. Цивільний кодекс України в системі сімейного законодавства	

	5. Договір як джерело сімейно-правових норм 6. Міжнародні договори в системі сімейного законодавства України	
2	Тема 2. Види сімейних відносин 1. Структура сімейних правовідносин, склад його елементів: суб'єкти, об'єкти, зміст. 2. Класифікація сімейних правовідносин. 3. Учасники сімейних правовідносин. 4. Здійснення сімейних прав. 5. Виконання сімейних обов'язків. Захист сімейних прав та інтересів.	10/13
3	Тема 3. Договір як регулятор сімейних відносин 1. Підходи до розуміння договору в сімейному праві України та інших договірних конструкцій в сімейному праві України 2. Чинність і недійсність договорів у сімейному праві 3. Договірна відповідальність у сімейному праві 4. Класифікація договірних зобов'язань у сімейному праві.	10/13
4	Тема 4. Законний правовий режим майна подружжя 1. Правовий режим майна подружжя за шлюбним договором 2. Право подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. 3. Здійснення права спільної сумісної власності після розірвання шлюбу. 4. Способи та порядок поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя	10/13
5	Тема 5. Теоретичні засади договірного регулювання майнових відносин подружжя 1. Щодо питання про категорію «майно» 2. Договір про визначення порядку користування майном	10/13
6	Тема 6. Договори, що тягнуть за собою виникнення договірного режиму майна подружжя 1. Шлюбний договір 2. Колізійне регулювання шлюбного договору 3. Договір про встановлення режиму окремого проживання та сепараційний договір	10/13
7	Тема 7. Види договорів, які пов'язані з утриманням 1. Матеріальна допомога (підтримка), матеріальне утримання та аліменти 2. Договір про надання утримання одному з подружжя 3. Припинення права на утримання за домовленістю подружжя при набутті права власності на нерухоме майно чи отримання одноразової грошової виплати.	10/13
8	Тема 8. Група договорів батьків про виховання дітей 1. Договір про патронат 2. Договір про влаштування дітей до прийомної сім'ї 3. Договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу	10/13
9	Тема 9. Особливості сімейно-правового договору 1. Мета суб'єктів – саморегулювання відносин, заснованих на шлюбі, родинності, усиновленні, а також відносин, що виникають з факту створення сім'ї на інших правових підставах.	10/13
10	Тема 10. Сімейно-правові договори за предметом регулювання 1. Договір "міни" 2. Договір про "відступне" 3. Договори між синами та дочками про спільне надання утримання батькам.	10/13
11	Тема 11. Шлюб 1. Чи є шлюб правочином?	10/13

	2. Чи є шлюб договором? 3. Цінність шлюбу 4. Право на шлюб 5. Право на повторний шлюб 6. Право на шлюб с іноземцями	
12	Тема 12. Шлюбний договір як комплексний договір подружжя 1. Право на укладення шлюбного договору 2. Песимізм чи оптимізм шлюбного договору 3. Недійсність шлюбного договору 4. Припинення шлюбу і доля шлюбного договору	10/13
13	Тема 13. Сімейно-правові договори в судовій практиці України 1. Відповідності умов ШД нормам законодавства та моральним засадам суспільства 2. Щодо вільного волевиявлення сторін ШД 3. Фіктивний правочин	10/13
Разом		130/170

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни є формою самостійної обов'язкової роботи здобувача і виконується у вигляді реферативної роботи.

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

- Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення здобувача до обраної теми.
- Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту
- Друковання тексту - за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шрифт Times New Roman. Поля: зліва - 30 мм; праворуч - 10-15 мм; вгорі і знизу - 20 мм.

Теми реферату:

- Поняття та зміст сімейних правовідносин.
- Правові наслідки визначення шлюбу недійсним.
- Момент припинення шлюбу в разі його розірвання та реєстрація розірвання шлюбу.
- Законний правовий режим майна подружжя.
- Правовий режим майна подружжя за шлюбним договором.
- Спеціальні підстави для стягнення аліментів на утримання одного з подружжя.
- Право на утримання жінки чи чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою.
- Позбавлення одного з подружжя права на утримання.
- Припинення права одного з подружжя на утримання.
- Договір подружжя про надання утримання.
- Визнання батьківства за рішенням суду.
- Визнання материнства за рішенням суду.
- Порядок визначення прізвища, імені, по батькові та реєстрація громадянства дітей.
- Визначення розміру аліментів на дітей у частці від заробітку матері, батька та у твердій грошовій сумі.
- Припинення права на аліменти.
- Відповідальність за прострочення сплати аліментів.
- Обов'язок повнолітніх дочки, сина утримувати батьків.

Теми реферату:

1. Поняття та зміст сімейних правовідносин.
2. Правові наслідки визначення шлюбу недійсним.
3. Момент припинення шлюбу в разі його розірвання та реєстрація розірвання шлюбу.
4. Законний правовий режим майна подружжя.
5. Правовий режим майна подружжя за шлюбним договором.
6. Спеціальні підстави для стягнення аліментів на утримання одного з подружжя.
7. Право на утримання жінки чи чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою.
8. Позбавлення одного з подружжя права на утримання.
9. Припинення права одного з подружжя на утримання.
10. Договір подружжя про надання утримання.
11. Визнання батьківства за рішенням суду.
12. Визнання материнства за рішенням суду.
13. Порядок визначення прізвища, імені, по батькові та реєстрація громадянства дітей.
14. Визначення розміру аліментів на дітей у частці від заробітку матері, батька та у твердій грошовій сумі.
15. Припинення права на аліменти.
16. Відповіальність за прострочення сплати аліментів.
17. Обов'язок повнолітніх дочки, сина утримувати батьків.
18. Таємниця усиновлення. Правові наслідки усиновлення.
19. Недійсність усиновлення.
20. Правові наслідки скасування усиновлення.
21. Патронат над дітьми.
22. Договір про патронат.
23. Особисті немайнові права інших членів сім'ї та родичів.
24. Права баби і діда щодо захисту внуків та їх утримання.
25. Вирішення судом спорів щодо участі баби, діда, пррабби, прадіда, братів, сестер, мачухи, вітчима у вихованні дитини.
26. Завдання Сімейного кодексу України.
27. Загальні засади регулювання сімейних відносин.
28. Участь органу опіки та піклування у захисті сімейних прав та інтересів.
29. Поняття права власності подружжя.
30. Управління майном дитини.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Здобувачі вищої освіти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; виконання реферату.

Поточне оцінювання здійснюється у вигляді демонстрації результатів навчання та оцінювання:

- усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- захисту завдань самостійної роботи;
- виступу на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: **залик**.

Форми вимірювання результатів навчання

Результат навчання*	Вимірювання кожного результата навчання
<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правову природу та особливості договорів в сімейному праві України; - що врегулювання сімейних відносин на договірних засадах в умовах сьогодення є одним із принципів сімейного законодавства та важливих характеристик методу сімейно-правового регулювання; - категоріальний апарат навчальної дисципліни, що забезпечить можливість критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та традиційних ідей і положень у сфері договірних відносин; - нормативно-правовий матеріал з питань договірних відносин, оцінки якості, ефективності та тенденцій розвитку; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити поняття, зміст, істотні умови, порядок укладення та виконання, наслідки порушення договорів подружжя, спрямованих на встановлення і зміну правового режиму майна подружжя, а також встановлення порядку користування майном; - переосмислювати наявні та створені нові цілісні знання та/або професійні практики у предметній сфері договірних відносин; - складати договори та проводити договірну роботу. Складати різні види заяв і звернень, у тому числі відповіді на такі звернення; - створювати електронні документи та провадити роботу з електронного документообігу; <p>Аналізувати особливості правового регулювання договірних відносин в Україні, основних понять, принципів, нормативів, процедур із урахуванням характеру їх формування та підстав застосування, функціональної спрямованості та змісту системи сучасного законодавства (теорій формування та практичної реалізації законодавства, законності, правопорядку).</p>	Он-лайн тестування під час семінарського заняття. Усне опитування.
Аналізувати матеріали до тем, винесених на самостійний розгляд	Усне опитування.
Упорядковувати набуті знання у вигляді реферату	Оцінювання реферату

9. Критерії оцінки знань здобувачів наукового ступеню доктора філософії

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-баловою шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («зараховано», «не зараховано») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЕКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрутовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з

виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» С - від 74 до 81 балів – Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

Сума балів за 100-бальною шкою	Шкала ECT8	Національна шкала	Рівень компетентності	Оцінка за
				для заліку
90-100	A	відмінно	високий	зараховано
82-89	B	дуже добре		
74-81	C	добре		
64-73	D	задовільно		
60-63	E	достатньо		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторної здачі семестрового		
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	низький	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

- Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К. : Юрінком Інтер, 2008. 896 с.
- Мічурін Є.О. Цивільне право. Альбом схем: навч.посіб.: у 2ч. Ч.1/Є.О. Мічурін, О.Р. Шишка. Вид. 5-те, перероб. Харків: Право. 2018. 232 с
- Мічурін Є.О. Цивільне право. Альбом схем: навч.посіб.: у 2ч. Ч.2/Є.О. Мічурін, О.Р. Шишка. Вид. 5-те, перероб. Харків:Право. 2018. 222с
- Розгон, О. В. Р 64 Договори у сімейному праві України [Текст]: монографія / О. В. Роз гон. - К .: Ін Йоре, 2018. - 301с.

5. Сімейне право (у схемах та визначеннях) : навч. посібник / кол. авт. ; [Коваленко А. В. (кер.), Валеєв Р. Г., Круглова О. О. та ін.]. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр справ, 2016. 200 с.
6. Сімейне право України: навчальний посібник / кол. ав торів; за ред. Т.В. Курило. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2014. 316 с.
7. Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.
8. Цивільне право України: нові виклики і перспективи розвитку : матеріали XVIII міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 28 лют. 2020 р.). Харків : Право, 2020. – 480 с.

Нормативні акти:

9. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
10. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44.
11. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22.
12. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 1998 року № 16 «Про застосування судами деяких норм Кодексу про шлюб та сім'ю України» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-98>.
13. Кодекс про шлюб та сім'ю України від 20 червня 1969 року № 2006-VII – Втратив чинність від 1 січня 2004 на підставі Сімейного Кодексу № 2947-III. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. Ст.135. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2006-07>.
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок укладання шлюбного контракту» від 16 червня 1993 року № 457. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/457-93-%D0%BF>. – Назва з екрана.

Допоміжна література

8. Сучасні проблеми приватного та публічного права у питаннях та відповідях: навчальний посібник / За заг. ред. О.С. Кізлової, Л.В. Діденко, Н.М. Денисяк/ Одеса : Айс-Принт, 2020 с. 425
9. Okремі види договорів у сучасному законодавстві України : колективна монографія / За заг. ред. О.С. Кізлової; Міжнар. Гуманітар. Ун-т. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2017. С. 501
10. Діденко Л.В. Цивільно-процесуальні відносини: теоретичні аспекти: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 390 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

http://portal.rada.gov.ua	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
http://www.kmu.gov.ua	Урядовий портал України
http://partnerstvo.com.ua/	Закони України
http://www.uapravo.net/	Законодавство України
http://pravoznavec.com.ua	Правознавець: Електронна бібліотека
http://www.urist.in.ua/	Український юридичний форум
http://yurist-	Книги та підручники з права України
http://www.nbuu.gov.ua	Національна бібліотека України імені